HR-LAB · การคุ้มครองลูกจ้างเฉพาะกลุ่ม

การจ้างแรงงานต่างด้าว

จ้างแรงงานต่างด้าวต้องมีอะไร งานใดห้าม ต้องแจ้งกรมการจัดหางานเมื่อไร ยึดหนังสือเดินทางได้หรือไม่ และสิทธิแรงงานต่างจากคนไทยหรือไม่

ชื่อ _____ หน่วยงาน _____ วันที่ _____

คำถามหลัก

บริษัทจะจ้างแรงงานต่างด้าว ต้องตรวจเอกสารและหน้าที่อะไรบ้าง

คำตอบสั้น

แรงงานต่างด้าวทำงานได้เมื่อได้รับอนุญาตทำงานตามประเภท นายจ้าง สถานที่ และลักษณะงานที่อนุญาต และต้องไม่ใช่งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ นายจ้างแจ้งการจ้างและการสิ้นสุดการจ้างต่อกรมการจัดหางานภายใน 15 วัน ห้ามยึดหนังสือเดินทางหรือใบอนุญาตทำงาน และต้องให้สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานเท่าลูกจ้างไทย เช่น ค่าจ้างขั้นต่ำ OT และวันลา

อนุญาต	15	ห้าม	เท่ากัน
ก่อนทำงาน	**วัน**	**ยึดเอกสาร**	**สิทธิแรงงาน**
ทำงานตามนายจ้าง สถานที่ และงานที่อนุญาต	แจ้งการจ้างและการสิ้นสุดการจ้าง	ห้ามยึดหนังสือเดินทางหรือใบอนุญาตทำงาน	ค่าจ้างขั้นต่ำ OT วันลา เหมือนลูกจ้างไทย

01 ขอบเขตของเรื่องนี้

ใบอนุญาตทำงานและ e-WorkPermit · งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ · นายจ้าง สถานที่ และงานที่อนุญาต · แจ้งการจ้างและสิ้นสุดการจ้าง · ห้ามยึดเอกสาร · สิทธิแรงงานและประกันสังคม

ฐานกฎหมาย: พ.ร.ก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 และแก้ไข; พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน; DOE; กฎหมายคนเข้าเมือง; MOU/มติ ครม./ประกาศเฉพาะช่วง

สิ่งที่อยากรู้หรือคำถามจากหน้างาน

01 หลักตัดสินที่ต้องใช้

1. คนต่างด้าวทำงานได้เมื่อได้รับอนุญาต และต้องทำงานตามนายจ้าง สถานที่ และลักษณะงานที่ได้รับอนุญาต (พ.ร.ก.การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560)
2. ห้ามจ้างคนต่างด้าวทำงานที่ห้ามตามประกาศกระทรวงแรงงาน
3. นายจ้างแจ้งการจ้างและการสิ้นสุดการจ้างต่อกรมการจัดหางานภายใน 15 วัน
4. ห้ามนายจ้างยึดหนังสือเดินทางหรือใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวไว้
5. สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานใช้กับลูกจ้างต่างด้าวเท่าลูกจ้างไทย และการมีใบอนุญาตไม่ลดสิทธิเหล่านี้

02 ตัดสินใจทีละขั้น — ไล่จากบนลงล่าง หยุดเมื่อเจอผลลัพธ์

#	คำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1	**งานที่จะจ้างเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำหรือไม่**	จ้างคนต่างด้าวทำงานนี้ไม่ได้	→ ข้อถัดไป
2	**มีใบอนุญาตทำงานที่ตรงกับนายจ้าง สถานที่ และลักษณะงานหรือไม่**	→ ข้อถัดไป	ขออนุญาตหรือเปลี่ยนรายละเอียดก่อนเริ่มงาน
3	**แจ้งการจ้างภายใน 15 วัน และให้สิทธิแรงงานครบหรือไม่**	จ้างได้ ติดตามวันหมดอายุของเอกสาร	แจ้งทันทีและปรับเงื่อนไขการจ้างให้ครบสิทธิ

ใช้กับกรณีของเรา: ข้อเท็จจริงที่ต้องตรวจเพิ่ม

01 ตัวอย่างกับกรณีจริง

กรณี 1: แรงงานตาม MOU ย้ายไปสาขาใหม่

บริษัทต้องการย้ายแรงงานต่างด้าวจากโรงงานในจังหวัดหนึ่งไปช่วยงานสาขาอีกจังหวัดหนึ่งเป็นเวลา 2 เดือน

สถานที่ทำงานตามใบอนุญาต	**โรงงานเดิม**
ย้ายโดยไม่แจ้งเปลี่ยน	**ไม่ได้**

ผล: ดำเนินการแจ้งเปลี่ยนหรือขออนุญาตสถานที่ทำงานใหม่ก่อนย้าย และคงสิทธิแรงงานเดิมไว้

กรณี 2: หัวหน้าเก็บหนังสือเดินทางไว้ “กันหนี”

หัวหน้าไซต์เก็บหนังสือเดินทางของลูกจ้างต่างด้าว 8 คนไว้ในตู้สำนักงาน

ยึดเอกสารประจำตัว	**ห้าม**
การแก้ไข	**คืนทันที**

ผล: คืนหนังสือเดินทางให้ลูกจ้างทันที และใช้วิธีบริหารอื่น เช่น เก็บสำเนาโดยได้รับความยินยอม

02 ลำดับเวลาและกำหนดที่ต้องไม่พลาด

ก่อนจ้าง	ภายใน 15 วัน	ระหว่างจ้าง	ภายใน 15 วันหลังออก
ตรวจงานที่ห้ามและสถานะการอนุญาตทำงาน	แจ้งการจ้างต่อกรมการจัดหางาน	ติดตามวันหมดอายุของเอกสาร และขึ้นทะเบียนประกันสังคม	แจ้งการสิ้นสุดการจ้าง

ลองคำนวณกรณีของคุณ

01 ความเข้าใจผิดที่พบบ่อย

เข้าใจผิด	ที่ถูกต้อง
แรงงานต่างด้าวจ่ายต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำได้	ค่าจ้างขั้นต่ำและสิทธิแรงงานใช้เท่ากัน
นายจ้างเก็บหนังสือเดินทางไว้ได้	ห้ามยึดหนังสือเดินทางหรือใบอนุญาตทำงาน
มีใบอนุญาตแล้วทำงานที่ไหนก็ได้	ต้องตรงนายจ้าง สถานที่ และลักษณะงานที่อนุญาต

02 รายการตรวจสองฝ่าย

บริษัทและฝ่าย HR

- ☐ ทำ dashboard วันหมดอายุของเอกสารทุกคน
- ☐ ตรวจรายการงานที่ห้ามฉบับปัจจุบันก่อนจ้าง
- ☐ แจ้งการจ้างและสิ้นสุดการจ้างภายใน 15 วัน
- ☐ ห้ามยึดเอกสาร และให้สิทธิแรงงานครบ

ลูกจ้าง

- ☐ เก็บหนังสือเดินทางและใบอนุญาตไว้กับตัว
- ☐ ตรวจวันหมดอายุและแจ้งนายจ้างล่วงหน้า
- ☐ ตรวจค่าจ้าง OT และสิทธิประกันสังคม

เอกสารและหลักฐานที่ต้องมี

- ☐ ใบอนุญาตทำงานหรือหลักฐานการอนุญาต
- ☐ หลักฐานแจ้งการจ้างและสิ้นสุดการจ้าง
- ☐ หลักฐานขึ้นทะเบียนประกันสังคม
- ☐ หนังสือเดินทางและวีซ่า (สำเนาที่ยินยอม)
- ☐ สัญญาจ้างและรายงานค่าจ้าง

03 ทดสอบความเข้าใจ

1. นายจ้างต้องแจ้งการจ้างคนต่างด้าวภายในกี่วัน

(ก) 7 วัน (ข) 15 วัน (ค) 30 วัน

2. นายจ้างเก็บหนังสือเดินทางของลูกจ้างต่างด้าวได้หรือไม่

(ก) ได้ (ข) ไม่ได้ (ค) ได้ถ้าลูกจ้างยินยอม

3. ลูกจ้างต่างด้าวได้ค่าจ้างขั้นต่ำหรือไม่

(ก) ได้เท่าลูกจ้างไทย (ข) ไม่ได้ (ค) ได้ครึ่งหนึ่ง

เฉลย: 1(ข) แจ้งการจ้างและสิ้นสุดการจ้างภายใน 15 วัน · 2(ข) กฎหมายห้ามยึดหนังสือเดินทางหรือใบอนุญาตทำงาน · 3(ก) สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานใช้เท่ากัน

บันทึก

ตรวจทานเนื้อหา 9 ตุลาคม 2569 · ใช้ประกอบการตัดสินใจร่วมกับตัวบทที่มีผลและข้อเท็จจริงของแต่ละกรณี · อ่านฉบับเต็มและภาษาอังกฤษได้ที่ www.hrlab-th.com